

→ TÆT PÅ Anderledes boformer

Vores valg af bolig fortæller næsten på sin egen hånd, mener antropolog Siv Raun Andersen.

Drømmeboligen røber dig

En vejfådd, en campingvogn – og et cirkelformet fællesskab i Tuse. Alt sammen er det eksempler på, hvordan vi i stigende grad udtrykker os gennem valget af bolig. Og den må gerne være så personlig som mulig.

Det mener antropologen Siv Raun Andersen, chefkonsulent hos Forstads-konsulenterne.

– Vores valg af boligform udtrykker, hvem vi er og hvad vi ønsker at fortælle om os selv. Vi arbejder konstant på at skabe og udtrykke vores identitet i en uoverskuelig verden, og dér, hvor det får alvorlig betydning, er i boligen. I modstridning til for blot 50 år siden, hvor det meste var

De fleste af os har haft en drøm om den helt ekstraordinære bolig – og så kommer virkeligheden og sætter grænser for vores muligheder! Til gengæld sætter vi vores personlige præg på hjemmet i hidtil uhørt grad, mener antropolog Siv Raun Andersen.

givet på forhånd: dit job, din plads på den sociale rangstige – og dermed din adresse, forklarer den unge boligekspert, der selv bor på Vesterbro med sin kæreste.

I dag har boligen ekstrem høj symbolsk værdi – en værdi, der langt overstiger selve brugsværdien.

– Vi bliver målt på vores bolig af vores omgivelser, ligesom vi måles på søj, bål, job og partner. Når man be-

søger et hjem berører beboerne straks om, hvad de netop har anskaffet sig eller blot lavet. Det fortæller om, hvor man er på vej hen i sit liv, og man vil helst fremstå driftig og initiativrig. Der er prestige i at have et godt hjem!, pointerer Siv Raun Andersen, der har besøgt over 100 parcelhushjem som led i sine antropologiske studier.

– Og ingen af boligjerne spurgte nogeninde »Vil du

se det færdige resultat?« Indretningen er en proces, der aldrig stopper!

Siv var samtidig lidt rystet over, at mange familier havde budgetter, der var så stramme, at de højst kunne holde en måned, hvis en af dem blev fyret.

– Det viser, hvor stærk livsstilskonkurrencen er om at vise, hvor godt et hjem og hvor god en familie du har. Man er villig til at løbe en risiko som er rigtig, rigtig stor.

Den ekstreme fokus på boligen i øjeblikket skyldes også, at den har længere holdbarhed end skjorten og støvlerne.

– Pendlertid sker så meget andet kaotisk i verden, passer man endnu bedre på

AF CATHERINE CLARKE
catherine.clarke@forstad.dk
Foto: BENT LINDEMANN

sindbolig. Det er noget, man kan styre 100 pct. i mod-sætning til sit arbejde - eller trafikken. Hjemmet er dit eget - og derfor er det så ønskeligt at vise det frem. For det er kun dig, der kan holdes ansvarlig for det, og du bliver målt på det.

Vilsvitterer ander - helst de, der har samme normer som os selv - ind for at anerkende det. Det er en slags livsstilskonkurrence, hvor vi hele tiden skal sætte vores livsstil på display. Vi ændrer dem løbende og viser derved, at vi er på forkant og har anskaffet os nye lænre ting. Inet er tilfældigt - og det ved vi alle sammen godt, forklarer Siv Raun Andersen.

Den dyre skal på en bolig er mindre vigtig, fremhæver hun - det vigtigste er indersiden.

- Det er her, et hus bliver til et hjem, her, en gruppe mennesker bliver til en familie, og det er herinde,

man viser, hvem man er. Her, de store kampe finder sted om farven på væggene, indretningen af stuen, og her, man har ligget sovnløs over, om barmehavde værelset nu også skal have bruser eller ej, forklarer antropologen.

Når vi hele tiden er nødt til at vise, hvem vi er, så må vi skille os ud. Og derfor ser vi en øget individualisme i boligen.

- Det ligger som en tvang. Det sjove er, at du skal skille dig ud på en ens måde for at blive anerkendt! Det handler meget om at vise variationer og detaljer, som kun dem inden for ens egen kreds kan anfatte. F.eks. er der jo ikke to typebusse, ikke to lejligheder, der er ens indvendigt. Det er derfor, jeg er så vild med parcelhaverteret, siger hun og tilføjer, at halvdelen af Danmarks befolkning bor i parcelhaverteret eller

enfamiliehuse. Hun kalder det "Danmarks største statsteme", hvor to ud af tre gerne ville bo, hvis de kunne.

- Alle har flirter med ideen om en husbold eller et fyrtårn - men se, hvor få der har det! Ikke kun fordi udbuddet af specielle boliger, der er til at betale, er stærkt begrænset. Men også fordi de fleste helst vil bo sammen med nogen, der ligner dem selv. Som forestår dem og anerkender de valg, de træffer. Derfor vender langt de fleste tilbage til samme miljø, som de er vokset op i.

- Selv om man har leget med noget andet i en årække, så gentager man oftest det manstet, man har brugt sine teenageår på at lægge bag sig. Så ryger husbolden eller den alternative drømmebolig for de fleste. Man skal man ud og h' tryk vej og have til ungerner!

De 60 huse i Møllestersparken er placeret i fire cirkler med 15 boliger i hver. Husene har indgang mod cirkelens midte - der om sommeren nærmest minder om Sydeuropa med masser af solstix.

Storfamilie i cirkler

➔ Det er torsdag aften, og de fleste af beboerne i cirkelens 15 huse, og deres 21 børn, er vedt hjem. Vejret er lunt, hålet er tændt, bordene rykket sammen og snart bliver beboerne smidt på grillen og rødvinen trukket op. De mindste tumler på legepladsen.

Torsdag er fast grillaften i Birgitte Grøn og Jesper Klausens cirkel i grundejerforeningen Møllestersparken i Tuse ved Holbæk. Det, der kunne være en ubetvinte i en travl barmefamilie, er her et attraktivt element i det fællesskab, som parret har solgt trillorvillan med fjordudsigt for at blive en del af.

- Det specielle ved de 60 huse her i Møllestersparken er, at de er placeret i fire cirkler med 15 boliger i hver - som i en møllesten. Eller en indianerlandsby! Alle huse har indgang mod cirkelens midte, og den er det naturlige samlingspunkt for os. Man bliver nærmest draget ind i den. Når du ser nogen sidde der, kan du næsten ikke lade være med at gå derud. Man vil ud og være med - det må være en urmenneskelig drift, forklarer Birgitte Grøn, 44, der underviser på AOF i Holbæk. Hun og argtefællen Jesper Ironstjerne får ti år siden i en kæmpe patriciervilla i et attraktivt boligområde i Holbæk. Siden kom drengene Albert, 8, og Vilby, 3, til.

- Men i et vilkårligt lever og ånder du bag din hæk. Vi arvede et godt naboskab, men derudover var det ikke noget miljø. Og vi savnede meget et socialt netværk for børnene. Vores villa stod over for en forsværgelsesnovering, og det passede ikke

Siv Raun Andersen

...er chefkonsulent hos Forstads-konsulentene i Åvedalen (www.forstads-konsulentene.dk), hvor hun arbejder med byudvikling og borgerinddragelse. Kunderne kan være en kommune eller et arkitektfirma, der ønsker et andet bud på byudvikling. Desuden er hun projektleder i Det Grønne Hus i Køge på et stort byggeprojekt om udvikling og opførelse af 80 forskellige (varmemarkede energi- og miljøvenlige) parcelhuse, dobbelthuse og rækkehuse. Se mere på www.fremtidsparcelhuse.dk Baggrunden for projektet er, at der er mange myter om miljøvenligt byggeri. Projektet er for helt almindelige mennesker, der vil bo i et hus, som er sundt, af høj kvalitet og bruger meget lidt energi. Det skal være med til at fjerne ideen om, at man skal lide og nøjes for at være miljørigtig. Tværtimod får man råd til ekstra luksus, fordi man sparer penge på varme og el.

STORSTILLE ➔

→ TÆT PÅ Anderledes boformer

BOFORM

med den måde, vi havde indrettet vores liv på. Vi sejler og er væk hver sommer og har ikke tid til en bunke vedligeholdelse. Det ville desuden være nødvendigt at tage et stort lån. Økonomisk ville vi være mere fri, hvis vi bosatte os herude, kurtadler parret, der har betalt 1,7 mio. kr. for deres 150 kvm. store hus.

Alle husene er stort set ens, hvide og bygget i gæsbeton i 1975.

- Det er bestemt ikke noget prangende materiale, og som sådan kan huset slet ikke rulle sig med vores tidligere hjem, den store have og udsøgt over Holbæk Fjord. Men det, der betyder noget, er fællesskabet, som du får forærende her - og trykningen for børnene. De har fået masser af legekammerater og løber ind og ud hos hinanden på kryds og tværs af cirklen, fortæller Birgitte.

Tennis og pool

- En cirkelform indbyder ganske enkelt til, at man har noget mere med hinanden at gøre, supplerer Jesper, 48, der arbejder i Lyngby som leder af Dansk Skolefoto.

- I alle husene vender gavlen ud mod en cirkel, og det er derude, alting foregår. Prinsert om aftenen og om sommeren. Året er delt op i to halvdele. Om vinteren lever man indendørs og vinker til hinanden bag isrudderne. Om sommeren er det som at komme til Sydøstropa med masser af socialt liv udenfor.

- Der er plads til en række fælles faciliteter, som vi ellers ikke ville have råd til: svømming, pool, tennisbane, legeplads og i midten af cirklerne ligger fælleshuse med gæsteværelser, solarium, motions- og bordtennisrum. Alt sammen drevet efter et frivilligheds princip, tilføjer Birgitte, selv medlem af

- Hvis du tog Møllestensparken og lagde husene på rad og række som på en almindelig villavej, ville det slet ikke være det samme. Det er cirklen, der gør forskellen. Vi vil 100 gange hellere bo her end på række, mener Jesper og Birgitte, der bor i A-cirklen.

Siv Rasmussen

...om at bo i cirkler

- Den type bolig tiltrækker en bestemt gruppe, som sætter særlig værdi på fællesskab og familien højt. Det er budskabet om, at vi er sociale og elsker uformelt samvær, og -det, der betyder noget i livet, er vores families trivsel, og at børnene har nogen at lege med lige i nærheden.

- Det fortæller en del, at familien er flyttet fra prestigehuset til denne boligfællesskabsagtige bebyggelse med fællesopgang, legeplads osv. Det sociale er vigtigere, end hvad andre mennesker vil tænke om dens valg af bolig.

- En del drømmer om at gøre som dem, men får det ikke gjort. De frygter, at fællesskabet vil blive for meget, og at naboerne kommer rændende hele tiden.

→ For Frank og Merete blev lykken en campingvogn. De har fået tiden tilbage.

- Vores hus med håndlavede Chesterfield sofabænk havde brugt vi det egentlig til? Vi har det hele her: fladskærm, brusebad med været vand og naturen lige uden for døren, siger Frank og Merete og tilføjer:

- Du gør op med dig selv, om stressen er penge værd. Livet er jo kun så længe!

Jærnen, den er jo på størrelse med en ungdomsbog, udbrød Frank og Merete Henriksens fire voksne børn, da de så foretkæmres nye hjem. En campingvogn af mærket Adria 562JP.

- Men vi har da masser af plads! Vi lever på ni kvadrater - plus fartel. Og du kan faktisk ha' utroligt mange ting, bare de er godt strøvet sammen. Vi har da både fladskærm, brusebad og et køkken, hvor jeg har lavet med til 150 personer. Samt en basketball - og en symaskine, siger Merete, 47 og griner.

I mange år har Frank, 48, drevet et vagt- og alarmfirma med over 4.000 kunder med hjælp fra Merete, der besvarede nogle af de 12 telefoner, han dagnet rundt kunne fanges på. Indtil for fem år siden havde ægteparret sin villa i Karlshunde, sommerhus i Marielyst på Falster med spa og sauna, og to biler.

- Inden for et år flyttede alle barmene hjemmefra. Og så syntes jeg, det kunne være nok. Vi havde givet børnene en tryk opråbt, også vores handicappede søn på 27, som jeg har passer hjemme alle årene. Nu var det vores tur!

- Jeg var træt af stress og jag, af alt det arbejde, der følger med huse og haver. Hårken skal klippes, og sneen ryddes - og jeg gjorde rent konstant, fortæller Merete, der spjældt så sin mand. Når han endelig kom